

ANTE TONI VALČIĆ
Otok Ošljak kod Zadra

PJESME

ZÎMA NA ŠKÏLJU

Jenôr je,
siêdma večiêrnja ûra.
Bôže muôj,
jê li mogûće,
da dvî su ûre škûra.

Dùpla je škuritôd.
Konôlûn krûli bûra.
N'jedon kûrijok ne kûri.
Svã su zatvôrena škûra.

Ôdnikud glôsa,
šölon je çüti
škripãnje brođi u puôrtu
i dvî sûre mãške
ça pŕvo febrôŕã
ljubûju u vuôltu.

N'ikoga nî,
ni glôsa çüti nî,
ni plãča, ni kãšlja çüti nî.

Ně,
čěljod ne spî
nego vuôde vîšje
nîkoga nî.

Tûžna je zîma na škòlju.

jenôr	- siječanj
škuritôd	- mrak u kojem oblaci nadviju nebo
konô	- otvoreno more, kanal
krûl'iti	- rikati, urlikati
kûrijok	- dimnjak
kûr'iti	- dimiti
šòlon	- samo
přvo	- prije
febrôr	- veljača

MĪGAVICA

U gajëti mrîža
i vînà dîža.
Sògnute škîne
i gòdin brîme.
Stiëgnuti kròci
na trûdni bòci.
Ūzà u spriëži.
Kalôj, potëži.
Š'lja parôda.
Trâstan vòzi.
(ka grûbo je vrîme
pûste beštîme)
I màter i òca.
I Bòzi i ròzi.

Ka pūna je mrīža
zaplīvaju ōči,
fruntīn je trēso,
jer, prōzna je dīža.

I tāko do vīka,
dok bŭde škōlja,
tēške mrīže
i čovīka.

mīgavica	- vrsta mreže potegače
dīža	- drvena posuda za vino
škīnā	- leđa
krōk	- opasač za izvlačenje mreže iz mora
trŭdan	- umoran
bōci	- bokovi
ŭzā	- konop, uže za izvlačenje mreže iz mora
spriēža	- rupa u kamenu
beštīma	- psovka
fruntīn	- štitnik na kapi
trēso	- zabačen na stranu
dīža	- drvena posuda za vino

SLŪŠOJ KAKŌ MUŌRE ŠĀPĆE

Čŭješ li kakŏ muŏre šāpće,
dŏklen fīni sabŭn līže
i pikŏcu škīnu žāpće
kā se po njīn ōštrin dīže.

Gljēdoj ogřca u mŏloj bŭži
kakŏ pliēše u nāručju muŏra,
a biēla pīna na žŏlŭ spī
dok muŏre joj šāpća i budī zorā.

Slŭšoj kakŏ muŏre šāpće.

sabûn	- pijesak
pikòc	- oštar, nepomičan kamen
žapćati	- češati, škakljati
gljèdati	- gledati
ogřc	- vrsta morskog puža
žòlò	- žal

KATRAMÔNE LIPOTÏCE (gajètamin kîh vîšje nî)

U prvôšnje glòdno vrîme,
kã se ìlo i zãdnje sîme,
a živòt bî tẽško brîme,
žîvîlo se od gajête,
uz bonãce i marète.

Is nâmin su svè pasãle
i za svè nan trîbovale:

za molîtvu i za crîkvu,
za rođiënje i za zîkvu,

za špitòl preko muôra,
za popã i likòrã,

za pijãcu i butîgu,
po bonãci i po snîgu,

za parangòl i za trãtu,
za badònj i kòslatu,

za snòp ròži i snòp žîta,
ù sri lîta,

za gùdića i tovãra,
za kumpãra,

za māsline i za ūlje,
za mot`ike i za žŭlje

za kōpanje i s`ljanje,
za plŭvljenje i r`žanje,

za trsuōvce i za luōzje,
za miš`ine i za gruōzje,

za `driti i voz`iti,
za žŭv`iti i trp`iti,
za pātiti i umr`iti.

katramōn	- obložen katranom, paklinom
gaj`eta	- vrsta ribarskog broda na vesla i jedro
kŭh	- kojih
v`išje	- više
nŭ	- nema
prvōšnje	- prijašnje
mar`eta	- val
pasāti	- proći
tr`ibovati	- trebati
zŭkva	- zipka, kolijevka
špitōl	- bolnica
parangōl	- vrsta ribarskog alata - parangal
trāta	- vrsta ribarske mreže potegače
badōnj	- veća drvena posuda s jednim dnom
kōslata	- bačva s većim otvorom za prijevoz mošta
snōp	- svežanj
gŭdić	- svinja
plŭvljenje	- skidanje obojaka s vinove loze
trsuōvci	- suhi korijeni vinove loze
luōzje	- osušene vinove loze
miš`ina	- mijeh
gruōzje	- grožđe
`driti	- jedriti

IZLINJÔNE SKALÎNE

Kol'iko se dunbòko
za pasônin vrimenûn
mòre uzdahnûti
i kol'iko vrîme čã je pasâlo
mòre čeljôdê nadahnûti.

Skalîne.
Izlinjône skalîne.

Od môlih nuôg, do danâšnjeg dôna
pasivon preko njihovih škîn,
a vrîme letî takò žviêlto,
parî da san se rodî prîn.

Vûder je odî pokuôjni prad'ido,
govôru ùvik is pòtun vînã
i stòtinu drùgih ròdbinskih nuôg,
svê do zãdnjega kol'ina.

A danãs:
Za njih leruôj višje ne kùco,
njihovo je vrîme stãlo.

Sãd vûder se pënju
njihove sjêne - glûhe, sòme
i čûvaju na skalînah
jêno mîsto jòš i zò me.

izlinjône	- nogama stanjene i zalaštene
dunbòko	- duboko
pasôno	- prošlo
čeljôdê	- osoba, čovjek
pasivâti	- prolaziti
škînã	- leđa
žviêlto	- brzo
parîti (se)	- činiti (se), izgledati

prîn	- pred koji tren
vũder	- ovuda, ovim putem
odĩti	- íci
leruôj	- sat

JÏPET SI MI U SÏN DÏŠLA

JÏpet si mi u sÏn dÏšla.
JÏpet je na ÷elũ mojĩn
rũkã tvojà.
Mãjo!
Mãjo mojã!

Nĩ noçãs, kãj ni s'inoç
nĩ me strôh,
jer u mojĩn tẽplin s'rcu
tĩ si žĩva
i nĩkad niẽçeš b'iti prôh.

U m'rtvih su m'rzle rũke,
a tvojà me rũkã gr'ije.
Zag'li me, mãjo mojã.
M'rzlo mi je.
M'rzlo mi je.

jÏpet	- opet
sÏn	- san
strôh	- strah
prôh	- prah

KŪĆO STŌRA MUŌGA DĪDA

Kŭćo stōra
muŏga dĭda
prez plāmena
i prez dĭma.

Kŭćo stōra
u tĭlu muŏmu,
u mojuŏj sŏnji
i mĭslima.

Kŭćo mŕzla
kāj mŕzli krŭzi,
vĭrna pŕatnjo
mojuŏj tŭzi,
zateplĭ se
u mojuŏj sŭzi.

prĕz - bez

sŏnja - san

krŭzi - veliko nepomično kamenje

U NĀRUČJU JŪTARNJEG MĪRA (s bŭrnje stroniĕ muŏga škŏlja)

Lĕto je.

Jŏš je rāna jŭtarnja ŭra,
a vĕć je kāleb krĕla rastiĕgo
na cĭnoj bonāci tepluŏga muŏra,
na kuŏga je sinoć ũmoran lĕgo.

I Vĕlebit sĕgutra rāno je bŭdan.
Vĕć ga i Sŭnce zrākama pŏsu,
a njeĝŏvoj bĭloj vĭli
ĭstin ĕešljŭn raspĕlo kŏsu.

Döbro ti jütro-vîknen planîni,
döklen muôj kaić mîluje muôre,
i rîba tüco jêšku na tünji
u nâručju mîra i rûmene zöre.

Döbro ti jütro-šâpnen Sûncu.
Za döbro jütro mâhnen i zöri.
Döbro ti jütro, Ôče nebêski,
kî lipötu ovù stvöri.

bûrnja	- jugoistočna
kâleb	- galeb
krêlo	- krilo
sêgutra	- jutros
kaić	- mali čamac na vesla
tûcati	- grickati (mamac na udici)
jêška	- mamac
kî	- koji